POLITICA VALUTARĂ, INTERVENŢIILE ŞI MANAGEMENTUL CURSULUI VALUTAR OFICIAL USD/MDL

Adelina ZAGOREȚ

CZU: 336.748.1(478) zagoret@gmail.com

Foreign exchange policy plays an extremely important role in ensuring the stability of exchange rates, prices and economic growth. Central banks, especially those in developing countries, intervene in the foreign exchange market to build up reserves or available to the country's banks. Their purpose is often to stabilize the exchange rate. The success of foreign exchange intervention depends on how the central bank sterilizes the impact of its interventions, as well as on the general macroeconomic policies established by the government.

Politica valutară şi cursul valutar reprezintă două concepte interdependente, deoarece politica valutară constituie cel mai important instrument prin intermediul căruia se exercită influenţă asupra cursului valutar. Astfel, politica valutară reprezintă un ansamblu de măsuri, norme legale şi instrumente utilizate de stat sau banca centrală, în scopul menţinerii, micşorării sau creşterii cursului de schimb al monedei naţionale, pentru realizarea unui grad de stabilitate în raport cu alte valute şi echilibrarea balanţei de plăţi, asigurarea stabilităţii creşterii economice, stoparea creşterii inflaţiei şi şomajului [1]. Iar cursul valutar poate fi definit ca cursul la care o monedă poate fi preschimbată cu o altă monedă [2]. De menţionat că politica valutară este o parte componentă a politicii social-economice a statului, alături de politica bugetar-fiscală şi monetar-creditară formând politica financiară a statului care are ca scop garantarea echilibrului financiar şi valutar.

Banca Naţională a Moldovei (BNM) este cea care contribuie ca piaţa să menţină stabilitatea cursului de schimb al leului moldovenesc, moneda naţională a Republicii Moldova. Pentru a îmbunătăţi situaţia economică şi a menţine stabilitatea cursului leului moldovenesc se recomandă negocierea şi semnarea urgentă a unui nou acord cu FMI, care va forma un climat mai relaxat în relaţiile cu donatorii externi şi care implicit va favoriza obţinerea unor fonduri externe pentru Republica Moldova.

În literatura de specialitate se menţionează că stabilirea cursului de schimb se realizează luându-se în calcul cei mai importanţi factori ce pot influenţa formarea acestuia. Factorii ce influenţează formarea cursului de schimb valutar se clasifică după următoarele criterii [3]:

I. **Factori interni** – factorii economici de producţie şi evaluare, factori monetari (rata de schimb, credite, puterea de cumpărare), factorii politici şi sociali.

II. **Factori externi** – starea balanţei de plăţi externe ale ţărilor participante la raportul de schimb, raportul dintre cerere şi ofertă (principiul pieţei libere) ce se referă la valute tranzacţionate, factori politici şi sociali specifici economiei globale.
III. **Intervenţii ale băncilor centrale** – introduceri sau retrageri de lichiditate de pe piaţă, cumpărări sau vânzări de valute etc.
IV. **Variaţii ale inflaţiei** – o inflaţie mărită accentuează oscilaţiile cursurilor valutare, moneda naţională pierzându-şi din valoare în raport cu valutele străine.

Cursul de schimb valutar este influenţat şi de alţi factori. Pe lângă factorii precum ratele dobânzilor şi inflaţia, cursul de schimb valutar este unul dintre cei mai importanţi factori determinanţi ai nivelului relativ de sănătate economică a unei ţări. Ratele de schimb exercită un rol decisiv în ce priveşte nivelul comerţului unei ţări, care este esenţial pentru majoritatea economiilor de piaţă liberă din lume. Din acest motiv, cursurile de schimb sunt printre cele mai urmărite, analizate şi manipulate măsuri economice guvernamentale. Dar ratele de schimb contează şi la o scară mai mică: ele influenţează rentabilitatea reală a portofoliului unui investitor.

Piaţa valutară a Republicii Moldova este reglementată de către Banca Naţională a Moldovei, aceasta având dreptul de a interveni pentru a atenua fluctuaţiile cursului valutar al leului moldovnesc în situaţia în care pe piaţa valutară apar anumite dificultăţi. În cele ce urmează vom analiza situaţia şi activitatea pe piaţa valutară a Republicii Moldova în perioada 2019-2022 şi intervenţia Băncii Naţionale a Moldovei pe piaţa valutară.

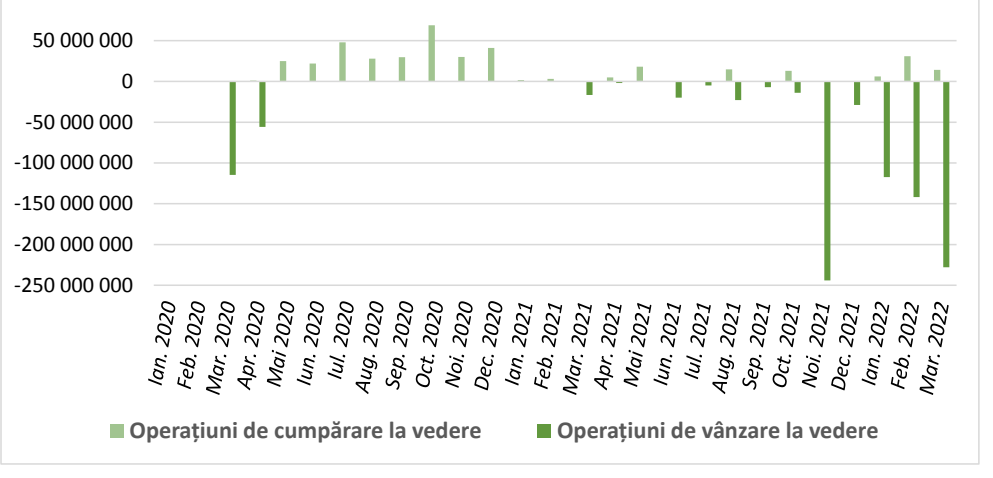

Fig.1. Activitatea BNM pe piaţa valutară în perioada 2019-2022, USD
Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNM [4].

Analizând Figura 1. observăm că din cauza deprecierii leului moldovenesc în raport cu dolarul american pe piaţa valutară s-a creat o situaţie dificilă. În anul 2021 vo-

lumul operaţiunilor de cumpărare la vedere (USD) a scăzut semnificativ cu 66,12%, iar al operaţiunilor de vânzare (USD) s-a majorat cu 66,57%.

Eonomia Republicii Moldova a rezistat în mod deosebit crizei provocate de pandemia COVID-19, având în vedere spaţiul bugetar limitat de care dispun autorităţile pentru a interveni în sprijinul companiilor şi persoanelor afectate de virus şi restricţiile impuse pentru limitarea răspândirii acestuia. Dar pericolul nu a trecut, evoluţia pandemiei rămâne incertă, dezechilibrele bugetare devin din ce în ce mai mari şi condiţiile de finanţare din ce în ce mai dure. În aceste condiţii, facilitarea accesului la finanţare continuă să fie un obiectiv de atins, pentru a asigura mecanismele necesare regenerării economiei.

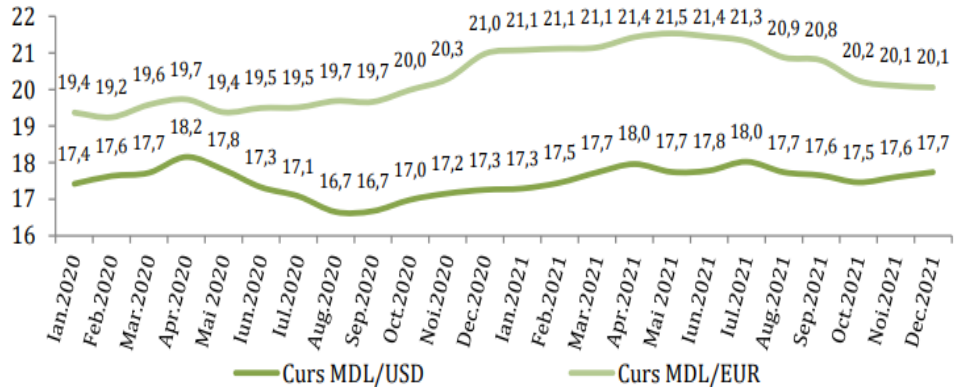

Fig.2. Evoluţia cursului nominal de schimb mediu lunar al MDL comparativ cu USD şi EURO

Sursa: elaborată de autor în baza sursei [4].

Deprecierea leului a avut ca efect final majorarea preţurilor interne, în special la bunurile importate, şi generarea unor presiuni inflaţioniste suplimentare asupra IPC. Totuşi, evoluţia cursului de schimb în a doua jumătate a anului 2021 sugerează că cursul oficial al monedei naţionale este relativ stabil.

BNM ar trebui să-şi relaxeze treptat politica monetară pentru a nu ameninţa în continuare perspectivele de creştere economică, care sunt încă pesimiste. În aceeaşi linie, autoritatea monetară ar putea recurge la reducerea rezervei legale pentru depozitele în valută, ceea ce ar genera o ofertă suplimentară de dolari şi euro, reducând astfel presiunea asupra cursului de schimb al monedei naţionale. În plus, guvernul trebuie să muncească din greu pentru a profita la maximum de zona de liber schimb a UE şi pentru a stimula exporturile. De asemenea, trebuie să se străduie să îmbunătăţească mediul concurenţial şi să combată tranzacţiile frauduloase.

Prognoza cursului de schimb este o sarcină crucială, dar provocatoare, din cauza incertitudinii şi neclarităţii datelor asociate cauzate de factori de influenţă complecşi. Odată cu accelerarea globalizării economice şi a integrării financiare, proble-

ma cursului de schimb a devenit un punct de interes pentru comunitatea financiară internaţională. Procesul de modificare a cursurilor de schimb este complicat şi este strâns legat de nivelul economic al unei ţări, nivelul preţurilor, rata inflaţiei, rata dobânzii şi de intervenţia guvernamentală.

Cursul de schimb al unei ţări are un impact important asupra parametrilor socioeconomici şi asupra vieţii de zi cu zi [5]. Prin urmare, pentru a menţine o creştere economică susţinută şi stabilă, predicţia corectă a cursurilor de schimb este imperativă, deoarece aceasta poate ajuta nu doar statul şi întreprinderile de comerţ exterior să consolideze managementul şi să evite riscurile valutare, dar este şi un supliment puternic pentru teoria pieţei valutare [6].

În urma cercetării temei: **„Politica valutară, intervenţiile şi managementul cursului valutar oficial USD/MDL”** se poate afirma cu certitudine că politica valutară este un instrument indispensabil în asigurarea stabilităţii preţurilor şi a cursului valutar. Menţinerea stabilităţii cursului valutar al leului moldovenesc este unul dintre obiectivele majore ale Băncii Naţionale a Moldovei, care este autoritatea ce are rolul exclusiv de a determina şi reglementa politica valutară a Republicii Moldova.

Referinţe:

1. BORŞ, I. *Relaţiile valutar-financiare internaţionale ale Republicii Moldova*. Chişinău: ARC,1999.
2. Banca Centrală Europeană. Care este rolul cursurilor de schimb https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/role_of_exchange_rates.ro.html [Accesat: 25.03.2022].
3. Profit Point. *Cei mai importanţi factori care influenţează cursul valutar*. https://profitpoint.ro/cei-mai-importanti-factori-care-influenteaza-cursul-valutar [Accesat: 15.03.2022).
4. Banca Naţională a Moldovei. *Activitatea Băncii Naţionale a Moldovei pe piaţa valutară în luna martie 2022*. https://www.bnm.md/ro/content/activitatea-bancii-nationale-moldovei-pe-piata-valutara-luna-martie-2022?fbclid=IwAR3G3YxESiHEBbIsR_-2o_FNaV2flvT01MLV_1mSNsdJpokyWaDV2oPfOWQ [Accesat: 14.05.2022).
5. KEARNEY, F., CUMMINS, M., MURPHY, F. Folosirea informaţiilor extrase de structură a cursurilor la termen pentru a prognoza cursurile de schimb valutar. În: *Journal Imperial Finance*, 2019, no53, p.1–14.
6. HENRÍQUEZ, J., KRISTJANPOLLER, W. Un model combinat de analiză a componentelor independente – reţea neuronală pentru prognozarea variaţiei cursului de schimb. În: Aplication Softvare Computer, 2019, no83, p.105654.

Recomandat
***Ion BORŞ**, dr.*